

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

622

Vragen van de leden **Wilders** (Groep Wilders) en **Eerdmans** (LPF) aan de minister van Justitie over *de herhaaldelijke ontsnappingen van tbs-ers*. (Ingezonden 8 december 2005)

1

Hoe beoordeelt u het feit dat er de afgelopen twee weken drie tbs-ers zijn ontsnapt die veroordeeld zijn wegens gewelds- en zedendelicten danwel brandstichting?¹ Wie is hiervoor verantwoordelijk?

2

Kunt u precies aangeven hoeveel begeleiders in alle genoemde gevallen aanwezig waren?

3

Waarom zijn de ontsnappingen niet altijd – zoals bij de op 28 november jl. in Amsterdam ontsnapte tbs-er – direct na afloop van de termijn van 48 uur² bekend gemaakt zoals eerder door u beloofd?

4

Wat is er terecht gekomen van uw eerdere belofte dat tbs-ers beter en in ieder geval door twee begeleiders bewaakt zouden worden tijdens hun verlof? Deelt u de mening dat deze ontsnappingen nogmaals aantonen dat de bewaking van gevaarlijke tbs-ers bij verlof ver onder de maat is? Kunt u een overzicht geven van

alle ontsnappingen van tbs-ers vanuit een onbegeleid en een begeleid verlof-situatie in 2005? Kunt u daarbij ook aangeven of en zo ja welke delicten door deze ontsnapte tbs-ers zijn gepleegd?

5

Bent u bereid geen enkel verlof van welke tbs-er dan ook toe te staan zolang de bewaking niet beter is geregeld en de ontsnappingskans daardoor kleiner is geworden? Bent u bereid vanaf nu alle verlofgaande tbs-ers te voorzien van een gps-enkelband en minstens twee stevige bewakers die minimaal voorzien zijn van wapenstok en handboeien? Zo neen, bent u bereid te bewerkstelligen dat na 1 januari 2006, na een jaar van experimenteren met begeleiding van tbs-ers onder elektronisch toezicht, geen enkele tbs-er nog zonder gps-enkelband op verlof gaat?

6

Deelt u de mening dat door de instelling van de tijdelijke commissie onderzoek TBS u in het parlementaire debat buiten schot blijft?

¹ Woensdag 23 november 2005 ontsnapte Tony M. uit de tbs-kliniek Veldzicht in Balkbrug. Maandag 28 november 2005 ontsnapte Dairron E. tijdens begeleid verlof in Amsterdam, betrokkene komt uit de inrichting Rentray te Rekken. Zaterdag 3 december 2005 ontsnapte Gerrie B. tijdens een wandeling van het terrein van de kliniek Grote Beek in Eindhoven. (De Telegraaf, 6 december jl.)

² Zie de door de Kamer aangenomen motie-Eerdmans, Kamerstuk 29 452, nr. 31.

Antwoord

Antwoord van minister **Donner** (Justitie). (Ontvangen 20 december 2005)

1

Niet drie maar twee tbs-gestelden hebben zich onttrokken tijdens verlof, één uit Veldzicht en één uit GGz Eindhoven. De tbs-gestelde uit Veldzicht is niet tijdig teruggekeerd van onbegeleid verlof. De tbs-gestelde uit GGz Eindhoven heeft zich onttrokken aan begeleid verlof. De derde onttrekking betrof een jeugdige aan wie de rechter een PJJ-maatregel heeft opgelegd. Dit is geen tbs. Er is abusievelijk gesproken over «jeugd-tbs», waardoor verwarring is ontstaan over de juridische status van deze jeugdige. De minister van Justitie draagt politieke verantwoordelijkheid voor de tenuitvoerlegging van straffen en maatregelen, dus ook voor de hier genoemde.

2

Tijdens de onttrekking uit Veldzicht was geen begeleiding aanwezig, dit betrof een onbegeleid verlof waarvoor volgens de geldende procedures een machtiging was afgegeven.

Tijdens de onttrekking uit GGz Eindhoven was één begeleider

aanwezig. Betrokken tbs-gestelde bevond zich in fase 4 van zijn verlofplan. In fase 1 is gestart met twee keer per week ½ uur door twee personen begeleid wandelen op het GGz terrein. Fase 2 betrof twee keer per week 1 uur door twee personen begeleid wandelen op het GGz terrein, gevolgd door fase 3 waarin maximaal twee keer per week ½ uur door één persoon begeleid werd gewandeld. De drie fases zijn probleemloos verlopen op basis waarvan betrokken tbs-gestelde nu in fase 4 van het verlofplan zat; maximaal twee keer per week 1 uur door één persoon begeleid wandelen op het terrein. Aan dit verlof heeft hij zich, nadat dit enkele malen probleemloos was verlopen, op 3 december 2005 onttrokken. Tijdens de onttrekking van de jeugdige met een pij-maatregel uit de justitiële jeugdinrichting Rentray was één begeleider aanwezig. Dit is overeenkomstig de geldende afspraken inzake de verlofverlening bij jeugdigen.

3
Ingeval van een onttrekking door tbs-gestelden wordt per individueel geval beoordeeld welke bevoegdheden bij de opsporing door het OM moeten worden gehanteerd. Ook wordt per individueel geval beoordeeld of, en zo ja wanneer en op welke wijze, opsporingsberichtgeving in de media is aangewezen. Bij die beslissing baseert het OM zich mede op door de kliniek verstrekte informatie over de mate van delict risico. In het geval van de onttrokken jeugdige met een pij-maatregel heeft het OM eenzelfde afweging gemaakt. Van de tbs-gestelde die zich op 23 november 2005 onttrok aan onbegeleid verlof uit Veldzicht is na deze overweging besloten niet direct een opsporingsbericht uit te zenden. De beslissing werd genomen door het OM, mede op basis van een inschatting van het delict risico op grond van risicotaxatie door de tbs-kliniek en de verwachting dat betrokkene zich snel weer zou melden. Dit gebeurde in de avond van 25 november 2005. De tbs-gestelde uit GGz Eindhoven heeft zich op zaterdagmiddag 3 december 2005 onttrokken aan begeleid verlof. Er is een opsporingsbericht uitgezonden op maandag 5 december na het NOS-journaal van 20.00 uur. Op

6 december 2005 is deze tbs-gestelde door de politie te Amsterdam aangehouden.

De persoon met een pij-maatregel uit de justitiële jeugdinrichting Rentray heeft zich op maandag 28 november jl. onttrokken aan begeleid verlof in Amsterdam. Het opsporingsbericht is op 1 december 2005 na het NOS-journaal van 20.00 uur uitgezonden. Ook op 2 december 2005 is dit bericht uitgezonden. Diezelfde dag om ongeveer 23.00 uur is betrokkene aangehouden.

4

Ik heb de Tweede Kamer toegezegd dat in afwachting van een elektronisch volgsysteem bij de aanvang van begeleide verloven in de regel besloten zal worden tot dubbele begeleiding (TK 2004–2005, 29 452, nr. 29). Dit wordt uitgevoerd. Met betrekking tot de dubbele begeleiding tijdens betreffende verloven verwijs ik u naar mijn antwoord op vraag 2. De mening dat de bewaking ver onder de maat is, deel ik niet. Het aantal onttrekkingen is, sinds de aanscherping van de verlofregels zoals met de Tweede Kamer besproken, aanzienlijk gedaald. Tussen 1 januari 2005 en 5 december 2005 hebben zich 73 tbs-gestelden onttrokken aan verlof. 14 van de 73 tbs-gestelden onttrokken zich na aanscherping van de verlofregels op 1 juli 2005.

Van de 73 tbs-gestelden die zich in 2005 onttrokken aan verlof, waren er 16 met begeleid verlof. 4 van de 16 onttrekkingen uit begeleid verlof vonden plaats na de aanscherping van de verlofregels op 1 juli 2005. Op dit moment is geen enkele tbs-gestelde die zich in 2005 heeft onttrokken nog ongeoorloofd afwezig. Wel zijn uit eerdere jaren nog vijf eerder aan u gemelde tbs-gestelden ongeoorloofd afwezig. Zij bevinden zich vrijwel zeker in het buitenland (TK 2004–2005, 29 452, nr. 22).

Er zijn geen tbs-gestelden veroordeeld voor delicten die tijdens hun ongeoorloofde afwezigheid in 2005 zijn gepleegd. Van hen zijn wel enkelen als verdachte aangemerkt. Als gevolg van de procesgang en beroepsmogelijkheden tegen het vonnis verstrikt vaak een aanzienlijke periode voordat de rechterlijke uitspraak onherroepelijk is. Het geeft daarom een beter beeld het aantal delicten over een langere periode te beschouwen. In de jaren 2000 tot

2005 is in 16 gevallen proces-verbaal opgemaakt voor een verdenking van een delict gepleegd tijdens een periode van ongeoorloofde afwezigheid (na een onttrekking). Dit heeft vooralsnog geleid tot 6 onherroepelijke veroordelingen.

5

Ik ben niet bereid om geen verloven meer toe te staan en evenmin om verloven alleen nog toe te staan met minimaal twee bewakers voorzien van wapenstok en handboeien. Het doel van tbs is dat de tbs-gestelde geleidelijk en gecontroleerd terugkeert in de samenleving. Verloven worden alleen verleend op basis van een zorgvuldige afweging van risico's. De intensiteit van de begeleiding neemt op basis van deze afweging langzaam af. Zonder verlof, of vanuit bewaakt verlof de tbs beëindigen, betekent dat grotere risico's zouden worden genomen op recidive na beëindiging van de tbs-maatregel. Het antwoord op de tweede en derde vraag wil ik laten afhangen van het evaluatieonderzoek elektronisch volgsysteem dat naar verwachting begin 2006 wordt opgeleverd. Op basis daarvan zal ik, zoals met de Tweede Kamer is afgesproken, een beslissing nemen over de invoering van een elektronisch volgsysteem.

6

Nee; de gestelde vragen onderstrepen dit.